

SENAT RP

ZAPIS STENOGRAFICZNY

Wspólne posiedzenie
Komisji Środowiska (138.)
oraz **Komisji Samorządu Terytorialnego**
i Administracji Państwowej (289.)
w dniu 6 sierpnia 2015 r.

VIII kadencja

Porządek obrad:

1. Rozpatrzenie ustawy o zmianie ustawy – Prawo ochrony środowiska (druk senacki nr 1035, druki sejmowe nr 3667 i 3741).

(Początek posiedzenia o godzinie 17 minut 04)

(Posiedzeniu przewodniczy przewodniczący Komisji Samorządu Terytorialnego i Administracji Państwowej Janusz Sepioł)

Przewodniczący Janusz Sepioł:

Dzień dobry państwu.

Otwieram wspólne posiedzenie Komisji Środowiska oraz Komisji Samorządu Terytorialnego i Administracji Państwowej.

Tematem obrad jest ustawa o zmianie ustawy – Prawo ochrony środowiska. Jest to ustawa uchwalona wczoraj jako inicjatywa poselska. Na szczęście wśród naszych gości, których chciałbym powitać, jest pan minister Marcin Korolec, który na pewno nam tę ustawę przybliży.

Witam wszystkich gości. Widzę, że są tutaj przedstawiciele fundacji ClientEarth.

Czy państwo są lobbystami w rozumieniu ustawy o lobbingu?

(Wypowiedź poza mikrofonem)

Nie, dobrze.

Innych lobbystów nie widzę.

Oddaję głos panu ministrowi, by przedstawił nam założenia tej ustawy.

Proszę bardzo.

Sekretarz Stanu w Ministerstwie Środowiska Marcin Korolec:

Dziękuję, Panie Przewodniczący.

Na wstępie chciałbym zwrócić uwagę na to, że jest to projekt poselski, i pod nieobecność posłów jestem w stanie zreferować trzy zasadnicze zmiany, które są wprowadzone w tej ustawie.

Chcę zacząć od tego, że jakość powietrza jest dzisiaj jednym z najbardziej palących i gorących tematów, jeśli chodzi o obszar środowiska, i w związku z tym rząd popiera rozwiązania zaproponowane przez grupę parlamentarzystów. Sejm przyjął zmianę prawa ochrony środowiska w trzech punktach.

Pierwsza zmiana polega na tym, że zostały wprowadzone zapisy, w których wskazuje się na większe kompetencje samorządu województwa do określania nie tylko rodzaju instalacji do spalania paliw, ale również rodzajów paliw używanych do ogrzewania. To pierwsza zmiana, w art. 96 prawa ochrony środowiska.

Druga zmiana polega na tym, żeby dać samorządowi gminnemu uprawnienie, by nie wymagał budowania instalacji chroniących przed hałasem na terenie zabudowanym formalnie, to jest na takim terenie, który w planach zagospodarowania jest terenem zabudowanym, aczkolwiek nie występują na nim budynki. Dzisiaj takich przepisów nie ma, wydaje się więc to jak najbardziej racjonalne.

Trzecia zmiana to zmiana instytucji tak zwanej kompensacji środowiskowej. Chodzi mianowicie o sytuację, w której na dany teren przychodzi inwestor i chce wybudować jakiś zakład, by prowadzić w nim działalność przemysłową, a wybudowanie i rozwinięcie tego zakładu powodowałoby przekroczenie dopuszczalnych norm emisyjnych. W takiej sytuacji już dzisiaj prawo ochrony środowiska wymaga od inwestora wprowadzenia u siebie w zakładzie lub w zakładzie, który występuje na tym terenie, takiej inwestycji, która powoduje zmniejszenie emisji. To funkcjonuje już dzisiaj w prawie ochrony środowiska, a zmiana proponowana przez parlament wprowadza również przepis, że inwestycja taka nie tylko ma dotyczyć nowych inwestycji w przemyśle, ale przewiduje potrzebę realizacji inwestycji w sektorze bytowym, a mianowicie tego, żeby ten inwestor mógł zainwestować na przykład w termomodernizację budynków mieszkalnych: wymienić komuś okna, wymienić piec, doprowadzić do mniejszych emisji. Ta inwestycja nie leży już w obszarze przedsiębiorców czy przemysłu, ale dotyczy mieszkańców.

Ważnym elementem tych rozwiązań prawnych jest umocowanie samorządu i to, że decyzje te są podejmowane na poziomie samorządu. Trudno sobie wyobrazić jednolite mechanizmy sterowane centralnie, a fakt, że decyzje te są podejmowane na poziomie lokalnym, dają gwarancję, że będą proporcjonalne i racjonalne oraz będą brały pod uwagę wrażliwość związaną na przykład z kompensatami dla osób mniej uposażonych.

Może tyle tytułem wstępu. Spróbuję też odpowiedzieć na pytania.

Przewodniczący Janusz Sepioł:

Dziękuję bardzo.

Ja jestem senatorem z miasta, w którym, jak wiadomo, powietrze widać, a ta ustawa jest właściwie spowodowana porażką samorządu województwa, który uchwalił prawo lokalne dotyczące ograniczeń stosowania różnych gatunków paliwa stałego i którego uchwała została obalona w sądzie administracyjnym. Okazało się, że jednak potrzebne są sil-

niejsze podstawy prawne, żeby takie regulacje wprowadzać. Akurat z Krakowa prowadzi autostrada w stronę Rzeszowa, która bez przerwy ma ekrany akustyczne mające chronić tereny przeznaczone pod zabudowę mieszkaniową. Tymczasem tej zabudowy mieszkaniowej nie ma, a znacząco podniosło to koszty całej inwestycji. Ale to tylko taka glosa.

Bardzo proszę pana legislatora o przedstawienie swojej opinii.

(*Senator Zdzisław Pupa*: Teraz miały być pytania do pana ministra. Nie?)

Najpierw opinia legislatora, a później otworzę dyskusję. Proszę bardzo.

Legislator w Biurze Legislacyjnym w Kancelarii Senatu Mirosław Reszczyński:

Szanowni Państwo Przewodniczący! Wysokie Komisje!
Szanowni Goście!

Biuro zgłasza trzy uwagi do omawianej ustawy.

Pierwsze dwie dotyczą wątpliwości biura co do intencji ustawodawcy, które kierowały redakcją wskazanych przepisów. Pierwsza uwaga odnosi się do art. 1 pkt 1, czyli nowego brzmienia art. 96 ust. 1 ustawy – Prawo ochrony środowiska. My jedynie zwracamy uwagę na to, że przepis ten w dotychczasowym brzmieniu zawierał delegację ustawową dla sejmiku województwa do wprowadzenia ograniczeń w zakresie stosowania paliw w celu zapobieżenia negatywnemu oddziaływaniu na środowisko lub z uwagi na konieczność ochrony zabytków. Przesłanka wprowadzenia ograniczeń dotyczących rodzajów i jakości stosowanych paliw w odniesieniu do ochrony zabytków nie jest uwzględniona w nowym brzmieniu tego przepisu i stąd nasza wątpliwość, czy była to intencja ustawodawcy, a jeśli nie, to proponujemy stosowną poprawkę w tym zakresie. Dziękuję...

(*Przewodniczący Janusz Sepioł*: Proszę przejść do następnej uwagi.)

Uwaga druga również odnosi się do pewnych wątpliwości związanych z dotychczasowym stosowaniem art. 96 ustawy – Prawo ochrony środowiska. Pragniemy zwrócić uwagę na pewne rozbieżności w doktrynie i w orzecznictwie. Mam tu na myśli wspomniany przez szanownego pana senatora wyrok WSA w Krakowie w odniesieniu do zdekodowania definicji paliw, która jest określona w art. 96 ustawy – Prawo ochrony środowiska.

Doktryna – komentarze do ustawy – mówi, że w art. 96 prawa ochrony środowiska pojęcie „paliw” należy rozumieć w rozumieniu pojęcia, które zostało zdefiniowane w ustawie o systemie monitorowania i kontroli jakości paliw. W tej ustawie, jeśli mówimy o paliwach, to mówimy o paliwach ciekłych, biopaliwach, innych paliwach odnawialnych i szeregu innych paliw, takich jak lekki olej opałowy, ciężki olej opałowy, olej do silników. W tej definicji nie zawiera się definicja paliw stałych. Ustawa o monitorowaniu i kontrolowaniu jakości paliw ma własną, legalną definicję paliw stałych, w zakres której wchodzi między innymi węgiel kamienny i definicja paliw nie obejmuje tej definicji.

Inaczej jest, jeśli przyjmiemy rozumienie definicji, o której mowa w art. 96 ustawy – Prawo ochrony środowiska, mając na uwadze definicję z art. 3 pkt 3 ustawy –

Prawo energetyczne, zgodnie z którą przez paliwa należy rozumieć paliwa stałe, ciekłe i gazowe, będące nośnikami energii elektrycznej. Taką wykładnię tego pojęcia zastosował Wojewódzki Sąd Administracyjny w Krakowie w odniesieniu do uchwały miasta Krakowa dotyczącej ograniczeń stosowania paliw. I tu mamy wątpliwości, w zależności od tego, jaka zostanie przyjęta definicja wykładni pojęcia „paliw”. Jeśli chodzi o definicję w rozumieniu ustawy o monitorowaniu systemu jakości paliw, w tym wypadku z definicji paliw zostaną wyłączone paliwa stałe, czyli węgiel kamienny, a jeśli będziemy posługiwać się definicją, jeśli chodzi o prawo energetyczne, będą to paliwa stałe i ciekłe, w tym węgiel kamienny. I tutaj nie rozstrzygamy tego, bo naraz mówimy, że jeśli chodzi o dotychczasowy stan prawny, to takie wątpliwości w doktrynie i orzecznictwie były.

Uwaga trzecia to dwie poprawki o charakterze redakcyjnym, które odnoszą się do proponowanego brzmienia art. 96 ust. 1 i do proponowanego brzmienia art. 225. Są to jedynie zmiany redakcyjne. Przytaczając proponowane brzmienie tego przepisu, nie zawarto w nim oznaczenia systematycznego i numerycznego podstawowej jednostki redakcyjnej, a więc artykułu. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący Janusz Sepioł:

Dziękuję.

Czy pan minister byłby gotów się odnieść do tych uwag?

Sekretarz Stanu w Ministerstwie Środowiska Marcin Korolec:

Spróbuję się odnieść konkretnie do tych uwag.

Jeśli chodzi o uwagę pierwszą pana legislatora, to przesłanką powinno być tu oddziaływanie na środowisko. Zabytki zostały wymienione omyłkowo. To po pierwsze.

Po drugie, nie do końca zrozumiałem pana uwagę, jeśli chodzi o paliwa. Czy w związku z tym uważa pan, że należałoby dodać tu jakiś opis, czy po prostu wskazuje pan na możliwość różnej interpretacji? W dyskusjach, w których uczestniczyliśmy, przygotowując razem z posłami te przepisy, chodziło nam o szerokie rozumienie słowa „paliw”, w tym również o paliwa węglowe, paliwa stałe, a nie o rozumienie zawężające, o którym mówił pan. W związku z tym nie braliśmy pod uwagę, że może to być rozumiane w taki zawężający sposób.

Chciałbym poprosić o powtórzenie trzeciej uwagi legislacyjnej.

(*Wypowiedź poza mikrofonem*)

Jeżeli to jest uwaga redakcyjna, czysto legislacyjna...

Legislator w Biurze Legislacyjnym w Kancelarii Senatu Mirosław Reszczyński:

To jest uwaga czysto redakcyjna. Mówimy, że przytaczając nowe brzmienie artykułu, trzeba dodać w przepisie „art. 96 ust. 1 otrzymuje brzmienie”, a nie samo brzmienie ust. 1.

Sekretarz Stanu w Ministerstwie Środowiska Marcin Korolec:

Czy mógłbym poprosić o jeszcze jedno? Bardzo żałuję, że nie ma dzisiaj z nami pan posła Arkita, który inicjował tę dyskusję. Wskazywał on na zasadność wprowadzenia jeszcze kilkupunktowych korekt w tej propozycji, na które chciałbym zwrócić uwagę senatorów i które uważam za jak najbardziej zasadne.

W ust. 1 mówi się o zapobieżeniu negatywnemu oddziaływaniu na zdrowie ludzi lub na środowisko i wydaje się, z czysto legislacyjnego punktu widzenia, że jest tu nadmierne wymienianie, bo jeżeli coś negatywnie oddziałuje na środowisko, to oddziałuje też negatywnie na zdrowie. Ale to jest mniej ważna uwaga.

Chciałbym zwrócić uwagę na ust. 6 pkt 3. W obecnym przepisie mówi się, że „uchwała, o której mowa w ust. 1, określa rodzaje lub jakość paliw dopuszczonych do stosowania lub których stosowanie jest zakazane na obszarze, o którym mowa w pkt 1, lub parametry techniczne lub parametry emisji instalacji, w których następuje spalanie paliw, dopuszczonych do stosowania na tym obszarze”. Wydaje się zasadne, żeby dodać słowo „lub rozwiązania techniczne”, a mianowicie, żeby dopuścić na przykład nakaz stosowania dodatkowych filtrów albo innych urządzeń ograniczających emisję, a nie tylko określać parametry techniczne instalacji. Dlatego zwracam uwagę, żeby po słowach „lub parametry” można było rozważyć dodanie „lub rozwiązania”, bo słowo „techniczne” już jest.

Wydaje się też, że nadmiernie rozbudowany jest pkt 3, bo wskazuje na negatywny katalog podmiotów w sytuacji, kiedy w pkt 2 mamy katalog pozytywny. Ale to jest uwaga czysto...

(Przewodniczący Janusz Sepioł: Czyli proponowałby pan usunięcie zapisu „rodzaje podmiotów lub instalacji wyłączone z ograniczeń lub zakazów”? O to chodzi?)

„Rodzaje podmiotów lub instalacji wyłączonych z ograniczeń lub zakazów, o których mowa w ust. 6 pkt 3” to jest katalog negatywny, w sytuacji kiedy w ust. 6 uchwała, o której mowa w ust. 1, określa w pkt 2 „rodzaje podmiotów lub instalacji, dla których wprowadza się ograniczenia lub zakazy, o których mowa w ust. 1”. Mamy tu katalog pozytywny, w związku z czym być może katalog negatywny nie jest konieczny?

(Przewodniczący Janusz Sepioł: Dobrze.)

To jest uwaga, że tak powiem, legislacyjno-redakcyjna.

W art. 227 ust. 2 brzmi dziś następująco: W przypadku, o którym mowa w art. 225 ust. 2, w postępowaniu kompensacyjnym uczestniczy wójt lub prezydent miasta. Tak jest dzisiaj.

(Przewodniczący Janusz Sepioł: Nie: „wójt, burmistrz lub prezydent miasta”.)

Można byłoby rozważyć dodanie sformułowania: zamiast osób fizycznych niebędących przedsiębiorcami eksploatujących instalacje spalania paliw stałych w ramach zwykłego korzystania ze środowiska, które wyraziły zgodę na trwałą likwidację tych instalacji, w postępowaniu kompensacyjnym uczestniczy wójt, burmistrz lub prezydent miasta.

Jest to propozycja doprecyzowania katalogu podmiotów, które mogłyby uczestniczyć w postępowaniu kompensacyjnym.

(Przewodniczący Janusz Sepioł: Może pan powtórzyć ten katalog podmiotów?)

Po ust. 2 dopisać: zamiast osób fizycznych niebędących przedsiębiorcami eksploatujących instalacje spalania paliw stałych w ramach zwykłego korzystania ze środowiska, które wyraziły zgodę na trwałą likwidację tych instalacji, w postępowaniu kompensacyjnym uczestniczy wójt, burmistrz lub prezydent miasta.

Przewodniczący Janusz Sepioł:

A legislator jest w stanie zapisać tę poprawkę?
(Senator Jadwiga Rotnicka: Zapisał, zapisał.)

Legislator w Biurze Legislacyjnym w Kancelarii Senatu Miroslaw Reszczyński:

Wydaje mi się, że jest tutaj wersja pisemna tego sformułowania. Możemy się z tym za chwilę zapoznać i uzupełnimy ten przepis, jeśli...

Przewodniczący Janusz Sepioł:

Możemy prosić o wersję na piśmie?

Mamy w tej chwili uwagi zgłoszone przez pana ministra. Ja przejmuję poprawkę odnoszącą się do art. 1 pkt 1 ust. 6 pkt 3 oraz poprawkę drugą, dotyczącą ust. 7 pkt 3. A tę poprawkę jeszcze rozważymy.

Otwieram dyskusję.

Pan senator Pęk chciałby zabrać głos i pani senator Rotnicka.

Proszę bardzo.

Senator Bogdan Pęk:

Dziękuję, Panie Przewodniczący.

Ja spokojnie to czytam i tak sobie myślę, że w polskim parlamencie jest przyjęta pewna procedura i że zgodnie z tą procedurą projekt ustawy przechodzi przez Sejm, a następnie przychodzi do Senatu. My wyszukujemy jakieś drobne błędy czy luki, a tu czytam w uwagach szczegółowych: „Ze względu na krótki termin na zapoznanie się z treścią ustawy przygotowana opinia nie stanowi kompleksowej i wyczerpującej oceny rozwiązań prawnych zawartych w ustawie”. Czytam dalej i tam się doczytuję, Panie Ministrze, że właściwie niejasna jest definicja paliw. Jeśli mnie pamięć nie myli, to ta ustawa będzie dotyczyła mojego rodzinnego stołecznego królewskiego miasta Krakowa, gdzie kwestia definicji paliw ma znaczenie kluczowe.

Po pierwsze, pytam więc, Panie Ministrze, jak to jest w ogóle możliwe, żeby taka ustawa przyszła w takiej wersji do Senatu, żeby podstawowa kwestia nie była rozwiązana?

Po drugie, czy mamy rozumieć, że legislator na posiedzeniu połączonych komisji ma prostować ustawę, nad którą pracowały intensywnie przez dłuższy czas struktury rządowe i struktury sejmowe? Przecież to jest kpina z two-

rzenia prawa. Tak nie można tworzyć prawa. Ja nie mówię w tej chwili, czy jestem za rozwiązaniem czy przeciw niemu, ale w związku z tym, Panie Przewodniczący, pytam pana legislatora, czy te propozycje poprawek, które pan tu sugeruje, w wystarczający sposób określają meritum propozycji, czy definicja paliwa jest wystarczająca i czy jasne są skutki wprowadzenia w życie tej ustawy, na przykład skutki ekonomiczne dla mieszkańców stołecznego, królewskiego miasta Krakowa? No bo tego nie wiemy. Nie ma tutaj ani oceny skutków finansowych, ani tego, w jaki sposób będą rekompensowane niezbędne wydatki na wprowadzenie tej ustawy itd., itd. Bądźmy, na miłość Boską, poważni. Ja naprawdę chciałbym, żeby był postęp, żeby było lepiej, ale w takim trybie nie można tego osiągnąć. Dlatego jeszcze raz proponuję, żeby pan legislator był uprzejmy dokładnie odnieść się do tego, bo ja rozumiem, że możemy powiedzieć, iż oni źle to załatwili, że rząd w tej akurat materii kiepsko zadziałał, że Sejm się nie wywiązał z zadania, ale jako senator, który ma za tym głosować, chcę wiedzieć, za czym mam głosować, bo w tej chwili nie wiem.

Przewodniczący Janusz Sepiół:

Pytania pana senatora tylko w części mogą być skierowane do legislatora, jak to pytanie dotyczące definicji paliw, a co do skutków ustawy, to prosiłbym o odpowiedź pana ministra.

Może poprosimy o odpowiedzi, a potem zabiorą głos pani senator i pan senator Matusiewicz.

Proszę bardzo.

Legislator w Biurze Legislacyjnym w Kancelarii Senatu Mirosław Reszczyński:

Odpowiadając szanownemu panu senatorowi, pragnę zauważyć, że jeśli chodzi o uwagę pierwszą, mieliśmy wątpliwości, czy celem ustawodawcy było wyłączenie sytuacji, kiedy wprowadza się ograniczenia ze względu na zabytki. Pan minister powiedział, że wprowadzenie zabytków do art. 96 ustawy było pomyłką i dlatego przepis ten to świadoma intencja ustawodawcy. W tym zakresie nasza uwaga się wyczerpuje.

Jeśli chodzi o definicję paliw, to zwracamy uwagę, że w obecnym stanie prawnym występują wątpliwości wskazane, po pierwsze, w komentarzu do ustawy – Prawo ochrony środowiska przez doktrynę, a po drugie, inna definicja paliw jest przyjmowana przez wojewódzki sąd administracyjny. W tym zakresie nie proponujemy rozwiązania, dlatego że tutaj, po pierwsze, chodzi o to, jaka była intencja ustawodawcy, a po drugie, duże znaczenie będzie miało podejście sądów administracyjnych i sposób formułowania uchwał przez organy samorządu.

Jeśli chodzi o skutki ekonomiczne, to, jak zauważył pan przewodniczący, uchyla się to od oceny legislacyjnej. Dziękuję.

Przewodniczący Janusz Sepiół:

Dobrze.

Czy pan minister chciałby odpowiedzieć?

Sekretarz Stanu w Ministerstwie Środowiska Marcin Korolec:

Dziękuję bardzo za możliwość udzielenia odpowiedzi.

Ja nie uważam, że te przepisy są źle przygotowane, Panie Senatorze. Mamy po prostu dwie różne definicje paliw w polskim ustawodawstwie. Słusznie pan legislator zwrócił uwagę na ten punkt, ale jeśli chodzi o te przepisy, to wydaje się, że jest tu zupełnie oczywista interpretacja, iż chodzi również o paliwa stałe.

(*Senator Bogdan Pęk:* Chyba że sąd postanowi inaczej.)

Sąd właśnie ten rodzaj paliw brał pod uwagę w swoim rozstrzygnięciu sprzed kilku lat, w związku z czym nie sądzę, żeby dzisiaj zmieniał swoje wcześniejsze rozumowanie.

Jeśli chodzi o ocenę skutków regulacji, to trzeba odpowiedzieć na to w taki sposób, że ustawa wprowadza większe umocowanie samorządu do określania decyzji lokalnych. Nie sposób dzisiaj napisać oceny skutków regulacji, mając szesnaście czy siedemnaście województw i całe spektrum różnych decyzji, które mogą być podjęte na poziomie samorządu. Będą to decyzje, które będą miały również swoje lokalne skutki finansowe w danym kontekście. Nie da się napisać takiego algorytmu zmiennych, żeby przedstawić to w sposób racjonalny i wydaje mi się, że fakt, iż te decyzje będą podejmowane na poziomie lokalnym, gwarantuje... Przecież to są ludzie, którzy za chwilę będą musieli być wybrani, nie będą więc podejmowali decyzji nieracjonalnych również z powodów wyborczych czy rozwiązań nadto trudnych do akceptacji społecznej, będą musieli wyważyć z jednej strony racje środowiskowe, a z drugiej strony racje ekonomiczne. Będą musieli również rozważyć, czy nie wprowadzić w pewnych uzasadnionych wypadkach systemu kompensat dla osób mniej uposażonych. Są to decyzje, które będą podejmowały właśnie samorządy odpowiednio do sytuacji lokalnej, w związku z czym precyzyjnego wyliczenia skutków finansowych tego rozwiązania prawnego nie sposób dzisiaj przedstawić z powodów oczywistych, a nie z powodu jakiegoś zaniedbania. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący Janusz Sepiół:

Dziękuję.

Pani senator Rotnicka. Bardzo proszę.

Senator Jadwiga Rotnicka:

Dziękuję bardzo, Panie Przewodniczący.

Kwestia paliw została już dla mnie wyjaśniona. Jeżeli rozumiemy, że chodzi także o paliwo stałe, to jest to jedna z ważniejszych, jakie były do przyjęcia, wiadomości, ponieważ jest to ten rodzaj paliwa, który w gospodarce komunalnej i przy zanieczyszczeniu powietrza skutkuje najmocniej.

Jeśli zaś chodzi o kwestię drugą, o samorządy, to jest to właściwie sprawa lokalna. To samorząd decyduje, czy stać go na to, żeby ustawą wprowadzić określony sposób zachowania czy podjąć decyzję co do rodzaju ogrzewania. Chciałabym przypomnieć, że na początku lat dziewięćdzie-

siątych w samorządzie poznańskim było bardzo silne zanieczyszczenie na Starym Mieście, które jest położone trochę niżej, powiedzmy w obrębie Starego Rynku. Wówczas rada miasta podjęła decyzję, że cały ten kwartał miasta zostanie podłączony do ciepłownika miejskiego i sprawa została rozwiązana. To oczywiście kosztuje, ale to samorząd podejmuje takie działania, a staranie się o środki zewnętrzne jest zawsze ze strony samorządu możliwe, dlatego nie widzę tutaj sprzeczności.

Przewodniczący Janusz Sepioł:

Pan senator Matusiewicz. Proszę.

Senator Andrzej Matusiewicz:

Państwo Przewodniczący! Wysokie Komisje! Panie Ministrze!

Podzielim zastrzeżenia i zarzuty, które przedstawił pan senator Pęk co do procesu legislacyjnego. No, proszę państwa, nie może być tak, że co ustawa to inna definicja paliwa. Powinna być sformułowana jedna definicja prawna. I tak to jest, proszę państwa, gdy się tworzy ustawy pod konkretny samorząd. Samorząd województwa małopolskiego przegrał sprawę w sądach administracyjnych i posłowie krakowscy z Tadeuszem Arkitem na czele 20 lutego wnieśli ten projekt, ale nie został on poddany właściwej obróbce legislacyjnej. Chyba też nie było wcześniej rzetelnej konsultacji, bo projekt poselski nie był konsultowany na posiedzeniu komisji wspólnej rządu i samorządu terytorialnego, związek województw się w tej sprawie nie wypowiadał, jest to sprawa zupełnie lokalna, nie ma tutaj również opinii organizacji pracodawców, a przecież w tego rodzaju sytuacjach bardzo często korzysta ten z inwestorów, który jest pierwszy, i drugi już ma ograniczone możliwości, bo jest już określone zanieczyszczenie czy stężenie. Należałoby również wprowadzić specjalne procedury w postępowaniu kompensacyjnym. Myślę, że powinny to zaopiniować organizacje pracodawców, przedsiębiorców, a niestety jest to tok legislacyjny bez konsultacji, szybko, żeby przyjąć to jeszcze w tej kadencji. Ustawę uchwalili wczoraj, 5 sierpnia, Sejm, a my otrzymaliśmy ją dzisiaj. Nasze Biuro Legislacyjne nie jest w stanie przedłożyć kompleksowej opinii, bo państwo doskonale wiedzą, że na każde posiedzenie mamy po trzydzieści kilka ustaw do zaopiniowania. Ja i tak doceniam pracę Biura Legislacyjnego. Nasi prawnicy robią, co mogą, ale nie są w stanie tego przerobić i myślę, że to jest kolejny przykład złej legislacji. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący Janusz Sepioł:

Dziękuję.
Pan senator Iwan.

Senator Stanisław Iwan:

Jeśli chodzi o uwagę dotyczącą paliw, to ja to wszystko rozumiem, tak faktycznie jest, ale się zastanawiam, czy nie można wprowadzić poprawki, która doprecyzuje, że

chodzi tu o art. 2 ust. 1 pkt 1–4 definicji ustawy o systemie monitorowania i kontrolowania jakości paliw. Wtedy byłoby jasne, że dotyczy to również paliw stałych i nie byłoby kwestii, jak sąd to zinterpretuje. Wydaje mi się, że warto by tu wprowadzić taką poprawkę, żeby sprawa była zupełnie jasna.

I druga kwestia. Rzeczywiście są takie miasta, gdzie niska emisja wywołana przede wszystkim węglem jest bardzo duża. Ja też chciałbym, żeby były rozwiązania bardziej kompleksowe, bo na przykład u mnie niskiej emisji nie ma od lat dziewięćdziesiątych, bo ponad czterdzieści kotłowni węglowych zostało w centrum miasta zastąpione kotłowniami gazowymi i problem, że tak powiem, przestał istnieć, jeżeli chodzi o PM. Cały czas występuje jednak problem związany z tym, że nawet na tych osiedlach – na takim osiedlu mieszkam – gdzie ugazowienie jest takie, że z jednej strony dzielnicy jest gaz niemiecki, a z drugiej strony polski, wysokometanowy, zaazotowany, można sobie wybrać, co kto sobie życzy... Jest rzadka albo unikalna w Polsce sytuacja, że jest dostęp do dwóch różnych rur, a wszyscy mają piecyki gazowe, kotły gazowe i wszyscy mają kominki, w których duża część ludzi spala odpady, co można rozpoznać po zapachu. Ja już próbowałem z tym walczyć i nie ma... Nie wiem, czy nie można by tych wojewódzkich inspektoratów zaopatrzyć w jakieś drony z czujnikami? Bo to jest tak, że zanim tam dojdzie kontroler, to wszystko jest wyczyszczone i palą takimi szczapami, jak trzeba, a potem się okazuje, że tu jest zakład futrzarski, więc spalają skóry, w innym coś innego itd. Na takim osiedlu trudno jest wieczorami wytrzymać, więc tu aż by się prosiło, żeby było to rozwiązane.

To taka uwaga na przyszłość, że trzeba by się zająć tym problemem.

Przewodniczący Janusz Sepioł:

Dobrze, rozumiem, że to jest apel. Jest z pana strony propozycja poprawki, ale ona musiałaby być jakoś sformułowana. Nie wiem, czy dzisiaj pan legislator byłby w stanie tę poprawkę sformułować tak, żeby wprowadzić definicję paliw w rozumieniu jednej ustawy.

Proszę bardzo, pan minister.

Sekretarz Stanu w Ministerstwie Środowiska Marcin Korolec:

Dziękuję, Panie Przewodniczący.

Chciałbym zwrócić uwagę na zapis proponowanej tu zmiany: „Uchwała, o której mowa w ust. 1, określa: «(3) rodzaje lub jakość paliw»”... Czyli tutaj ta decyzja jest oddana samorządowi i mówimy o pozytywnym katalogu paliw, który zostaje określony przez samorząd. Wydaje mi się, że tutaj nie ma wątpliwości, no bo samorząd określi, czego sobie wina, w związku z tym, czy to jest taka definicja, czy taka, nie będzie tutaj żadnej wątpliwości interpretacyjnej. Przyjmijmy, że samorząd zaproponowałby na przykład, że jest możliwe spalanie węgla, ale węgla o takich i takich parametrach, to będzie to określone w uchwale samorządu

i ta czy inna definicja z tej czy innej ustawy będzie tylko wprowadzać większy zamęt. Władza określenia tego paliwa jest dedykowana samorządowi i określenie to może być dużo bardziej szczegółowe niż tylko „paliwo gazowe”, „paliwo węglowe”, „ropa” czy „paliwo stałe”. Mogą to być dalej idące parametry środowiskowe czy emisyjne i wydaje mi się, że tutaj nie będzie żadnej wątpliwości, czy słowo „paliwo” należy interpretować wedle tej czy innej ustawy.

Senator Stanisław Iwan:

Dobrze, Panie Ministrze, ja się wycofuję po pańskich słowach. Nie będę tutaj walczył o tę poprawkę, bo to, co pan mówi, mnie przekonuje. Jesteśmy w takim dyskomforcie, że znamy tę ustawę z niepełnego czytania.

Przewodniczący Janusz Sepioł:

Proszę państwa, chciałbym zapytać, czy ktoś jeszcze chciałby zabrać głos, a przede wszystkim, czy ktoś zgłasza poprawki legislacyjne.

Pan senator Pęk. Proszę bardzo.

Senator Bogdan Pęk:

Ja nie zgłaszam poprawek legislacyjnych, ale chcę powiedzieć bardzo wyraźnie, że uważam, iż kierunek, jaki proponuje ta ustawa, to znaczy eliminacja niskiej emisji zanieczyszczeń spowodowanych ogromną ilością pieców węglowych w niektórych miastach – vide Kraków – jest słuszna. Problem polega tylko na tym, że nie można tego robić w ten sposób, że tuż przed wyborami jeden poseł przygotowuje projekt, który jest daleki od...

(Wypowiedzi w tle nagrania)

Proszę?

(Przewodniczący Janusz Sepioł: Ale ten wątek pan przedstawiał w poprzednim wystąpieniu.)

No nie, nie przedstawiałem, mówię w tej chwili dokładnie, o co chodzi. Uważam, że na tym etapie, na którym się znajdujemy, brakuje nam skutków finansowych, a te skutki finansowe będą dotyczyły kilkunastu tysięcy ludzi. To są, jak pan przewodniczący doskonale wie, mieszkańcy stołecznego, królewskiego miasta Krakowa, jego centralnej części, gdzie ogrzewanie dotyczy przede wszystkim pieców węglowych. To są zwykłe ludzie w podeszłym wieku, niezbyt zamożni, którzy nie będą w stanie bez odpowiedniej subwencji realizować wdrożenia takiej ustawy, gdy się daje wolną rękę samorządowi. A co proponuje samorząd krakowski? Ano samorząd krakowski proponuje rozwiązanie, które obala sąd. Jeśli więc mamy się szanować, to nie możemy wypuścić spod naszej jurysdykcji rozwiązania, które pozostawia sprzeczność co do definicji paliw i nie określa skutków finansowych wdrożenia w życie takiej ustawy, bo będą nas za to rozliczać mieszkańcy. Dlatego, jeżeli ta ustawa nie zostanie w istotny sposób poprawiona w tych dwóch aspektach, będę zmuszony postawić wniosek o jej odrzucenie. Kropka.

Przewodniczący Janusz Sepioł:

Panie Senatorze, widać, że nie może być poprawiona w tym zakresie, dlatego że skutki finansowe będą zależały od tego, które samorzady z tego skorzystają, jakie obszary tym obejmą i na jakich warunkach, co jest całkowicie nieprzewidywalne. A co do jakości, co do definicji paliw, zostało wyjaśnione, że to właśnie będzie określane w każdorazowej uchwale samorządu, któremu dajemy instrument do pracy nad tym, żeby środowisko było lepsze.

Pan senator? Nie.

Senator Stanisław Hodorowicz:

Panie Przewodniczący, przyjmując uwagi kolegi Pęka, jeżeli chodzi o cały proces legislacyjny, uważam, że mówienie o skutkach finansowych jest w ogóle nieporozumieniem, irracjonalnym żądaniem, z tych powodów, które zostały wyjaśnione. Nawet przy bardzo dokładnym procedowaniu, zgodnym ze sztuką, skutki finansowe i tak nie będą znane. Jak pan minister wyjaśniał, samorzady będą podejmowały decyzje w tej materii i będą odpowiadały przed własnymi mieszkańcami, wyborcami itd. Tak że akurat to, żeby w tym momencie mówić o skutkach finansowych, jest irracjonalne.

Przewodniczący Janusz Sepioł:

Dziękuję.

Czy pan senator... Rozumiem, że pan senator Pęk składa wniosek o odrzucenie ustawy w całości, tak?

Senator Bogdan Pęk:

Tak, składam wniosek formalny o odrzucenie ustawy.

Przewodniczący Janusz Sepioł:

Dobrze.

Widzę, że zgłasza się pan senator Pupa.

Senator Zdzisław Pupa:

Zgłaszałem się na początku, ale dobrze, że teraz mogę zabrać głos.

Mam pytanie do pana ministra, bo pan minister oprócz tej poprawy jakości powietrza, która rzekomo ma nastąpić po wprowadzeniu tej ustawy – jest taki zapis – wspomniał o ochronie przed hałasem. Jak ta ustawa będzie chroniła przed hałasem, jakie daje możliwości mieszkańcom, którzy na przykład mieszkali od lat, od dziesięcioleci, a przyszedł inwestor, wykonał inwestycję i okazało się, że ta inwestycja zakłóca mieszkańcom spokój? Czy ta ustawa w jakiś sposób to zmienia, poprawia, wpływa na to, żeby do takich patologii nie dochodziło? Znam takie wypadki konkretne. Dziękuję.

Przewodniczący Janusz Sepioł:

Proszę bardzo, Panie Ministrze.

Sekretarz Stanu w Ministerstwie Środowiska Marcin Korolec:

Dziękuję bardzo.

Zaraz spróbuję odpowiedzieć na to pytanie, chciałbym jednak jeszcze zwrócić...

(*Senator Zdzisław Pupa*: Panie Ministrze, ale ja nie słyszę, co pan mówi. Niech pan mówi bliżej mikrofonu, bo pan tak cicho mówi, że...)

(*Przewodniczący Janusz Sepioł*: Jeśli państwo nie będą rozmawiać, to będzie słychać.)

Zaraz odpowiem na to pytanie, w każdym razie spróbuję, ale wcześniej chciałbym zwrócić uwagę na to, że nie można tej ustawy sprowadzać do jakiejś indywidualnej lokalnej sprawy krakowskiej. To jest ustawa, która oczywiście może pomóc samorządowi krakowskiemu w walce z zanieczyszczeniami na terenie Krakowa, ale są również uzdrowiska, są takie miasta jak Nowy Sącz, takie jak Zakopane, jest szereg miast, w których samorząd czeka na te rozwiązania. To nie jest jakaś indywidualna, partykularna sprawa dotycząca pojedynczego miasta, tylko sprawa, która może wprowadzić znaczącą zmianę na poziomie kraju.

Jeśli chodzi o hałas, to proponowane tu przepisy nie wprowadzą jakościowej zmiany w sytuacji, o której wspominał pan senator Pupa. Mówimy o wymogach inwestycyjnych na przyszłość, o niczym więcej, ale wydaje się, że to już jest i tak znacznie bardziej racjonalne rozwiązanie w stosunku do obecnej sytuacji. Mam wrażenie, że pan senator pyta o sytuację kompensacji, to znaczy jeżeli przychodzi nowy inwestor na to miejsce i emisje w danym miejscu są już na granicy lub inwestycja ta powodowałaby przekroczenie dopuszczalnych poziomów emisyjnych, to ta ustawa otwiera możliwość na inwestycje właśnie w sektorze komunalno-bytowym i na inwestycje skierowane do zwykłych obywateli. W takiej sytuacji inwestor mógłby na przykład wymienić okna na bardziej dźwiękoszczelne czy dźwiękochłonne, ale mówimy tutaj o nowych inwestycjach, a nie o sytuacji obecnej. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący Janusz Sepioł:

Czy są jeszcze jakieś wnioski legislacyjne? Nie ma.

Proponuję więc przystąpić do głosowania.

Mamy w tej chwili wniosek najdalej idący, o odrzuceniu ustawy w całości, trzy wnioski zgłoszone w dyskusji, które przejąłem, i wnioski legislacyjne, z których przejmuję poprawkę dotyczącą pktu 3.

Kto z państwa jest za odrzuceniem ustawy w całości? (7)

Kto jest przeciw? (11)

Kto się wstrzymał od głosu? (1)

Wniosek upadł, w związku z czym przystępujemy do głosowania nad poszczególnymi poprawkami.

Poprawka pierwsza dotyczy art. 1 ust. 6 pkt 3, gdzie po słowach „parametry techniczne” dodajemy słowa „lub rozwiązania techniczne”.

Kto jest za? (12)

Kto jest przeciw? (0)

Kto się wstrzymał od głosu? (7)

Poprawka została przyjęta.

Poprawka druga dotyczy tego samego artykułu ust. 7 pkt 3, a chodzi tu o wykreślenie w całości tego punktu „rodzaje podmiotów lub instalacji wyłączonych z ograniczeń lub zakazów, o których mowa w ust. 6 pkt 3”. Ponieważ mamy katalog pozytywny, zbędny jest katalog negatywny w następnym punkcie.

Kto z państwa jest za tą poprawką? (10)

Kto jest przeciw? (6)

Kto się wstrzymał od głosu? (2)

Poprawka została przyjęta.

Poprawka trzecia, dotycząca art. 1 pkt 6 ustawy nowelizującej, odnosząca się do art. 227 ustawy środowiskowej. Gdyby pan legislator zechciał powtórzyć jej brzmienie...

Legislator w Biurze Legislacyjnym w Kancelarii Senatu Mirosław Reszczyński:

Przytoczę proponowane brzmienie ust. 2 w art. 227.

(*Przewodniczący Janusz Sepioł*: Proszę bardzo o odczytanie.)

Przytaczam proponowane brzmienie ust. 2 w art. 227 ustawy – Prawo ochrony środowiska. Będzie on brzmiał: „W przypadku, o którym mowa w art. 225 ust. 2 zamiast osób fizycznych niebędących przedsiębiorcami eksploatującymi instalacje spalania paliw stałych w ramach zwykłego korzystania ze środowiska, które wyraziły zgodę na trwałą likwidację tych instalacji, w postępowaniu kompensacyjnym uczestniczy wójt, burmistrz lub prezydent miasta”.

Czy mogę jeszcze dodać drobną uwagę, Panie Przewodniczący?

Pragnę zwrócić uwagę, że w tym proponowanym przepisie wprowadzamy pojęcie „paliw stałych”, które jak wynika z przedmiotowej rozmowy, wchodzi w zakres pojęcia „paliw”, mamy więc... Przyjęliśmy ustalenia, że definicja paliw w ustawie obejmuje swym zakresem paliwa stałe, tutaj zaś wprowadzamy odrębną definicję paliw stałych. Dziękuję.

Przewodniczący Janusz Sepioł:

Czy pan minister chciałby zabrać głos w tej sprawie?

Sekretarz Stanu w Ministerstwie Środowiska Marcin Korolec:

Bardzo dziękuję za tę uwagę. Rzeczywiście tak to zostało przedstawione, ale racjonalne byłoby sformułowanie bez słowa „stałych”, czyli byłoby samo słowo „paliw”.

(*Głos z sali*: Tylko paliw.)

Przewodniczący Janusz Sepioł:

Czyli z autopoprawką, że będzie słowo „paliw” bez słowa „stałych”. Tę poprawkę ponownie w tej chwili przejmuję i poddaję pod głosowanie.

Kto z państwa jest za jej przyjęciem? (12)

Kto jest przeciw? (0)

Kto się wstrzymał od głosu? (7)

I poprawka, którą zgłosiło Biuro Legislacyjne. Jest to poprawka trzecia, w której zawierają się w sumie dwie poprawki o charakterze legislacyjnym.

Kto jest za? (19)

Dziękuję bardzo.

Jeszcze pan senator Pęk.

Senator Bogdan Pęk:

Mam wniosek mniejszości.

Przewodniczący Janusz Sepioł:

Wniosek mniejszości, dobrze, bo teraz będziemy...

Z kim pan senator zgłasza wniosek mniejszości?

(*Senator Bogdan Pęk: Z Andrzejem Matusiewiczem.*)

Z panem senatorem Matusiewiczem, dobrze.

Teraz głosujemy nad całą ustawą.

Kto z państwa jest za? (12)

Kto jest przeciw? (7)

Kto się wstrzymał od głosu? (0)

Czyli połączone komisje przyjęły ustawę wraz z poprawkami.

Jeśli państwo się zgodzą, to ja będę sprawozdawcą tej ustawy.

Nie widzę innych propozycji.

Rozumiem, że wniosek mniejszości dotyczy odrzucenia ustawy w całości?

(*Wypowiedź poza mikrofonem*)

Słucham?

Tak, ale tego dotyczy wniosek?

(*Głos z sali: Tak.*)

Dobrze. Dziękuję bardzo.

Zamykam wspólne posiedzenie Komisji Środowiska oraz Komisji Samorządu Terytorialnego i Administracji Państwowej.

Dziękuję panu ministrowi i wszystkim naszym gościom.

(*Koniec posiedzenia o godzinie 17 minut 57*)

Kancelaria Senatu

Opracowanie:

Biuro Prac Senackich, Dział Stenogramów

Druk i łamanie: Biuro Informatyki, Dział Edycji i Poligrafii